Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi
Erzincan University Journal of Education Faculty
2022 Cilt 24 Sayı 1 (120-129) https://doi.org/10.17556/erziefd.862654

Covid-19 Pandemisinde Çevrimiçi Ölçme ve Değerlendirme Uygulamalarının Öğretmen-Öğrenci Görüşlerine Göre İncelenmesi

Investigation of Online Assessment and Evaluation Applications in Covid-19 Pandemia According to Teacher-Student Opinions

Neşe Pekcan[1*] ve Çetin Toraman[2]

[2] Bilim Uzmanı, Millî Eğitim Bakanlığı, Ankara, Türkiye, npekcannn@gmail.com
[3] Doç. Dr. Tıp Fakültesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye, toramanacademic@gmail.com

Makale Bilgileri

Geliş Tarihi (Recived Date)

16.01.2021

Kabul Tarihi (Accepted Date)

17.12.2021

Sorumlu Yazar

Neşe Pekcan

Ege Mah. 778.sok 18/26
Mamak/ANKARA Türkiye

npekcannn@gmail.com

Öz: Bu çalışmada uzaktan öğretim süreçlerinde ölçme ve değerlendirme yöntemlerine yönelik öğretmen ve öğrenci görüşleri incelenmiştir. Araştırma ortaokul ve liselerde yürütülmüştür. Araştırma 133 öğretmen ve 327 öğrenci olmak üzere toplam 460 kişi ile yürütülmüştür. Ankette katılımcıların bazı demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorular ile çevrimiçi ölçme ve değerlendirme uygulamalarını değerlendirmeye yönelik yarı yapılandırılmış ve açık uçlu sorular yer almıştır. Araştırmada, veri analizi için betimsel analiz kullanılmıştır. Yapılan analizler neticesinde, öğretmenlerin, uzaktan öğretimde kullanılan ölçme ve değerlendirme araçlarını kısmen yeterli, güvenilir ve kullanışlı bulduğu saptanmıştır. Öğretmenlerin uzaktan öğretimde en çok çoktan seçmeli soru tekniğini kullandıkları belirlenmiştir. Uzaktan öğretimde ölçme ve değerlendirme yapılmasının öğrenme eksiklerinin tespiti ve öğrenme kalitesinin arttırılması yönünden faydalı olduğu belirtilmiştir. Bununla birlikte, uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirmede güvenirlik sorunu olduğu ifade edilmiştir. Öğrenciler ise ders başarısının yüz yüze tekniklerle belirlenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Öğrenciler çoktan seçmeli soru tekniği ve ödevle değerlendirilmek istediklerini ifade etmişlerdir. Hem öğrenciler hem de öğretmenler uzaktan öğretim süreçlerine yönelik olarak teknolojide fırsat eşitliğinin sağlanması gerektiğini belirtmişlerdir.

Anahtar Sözcükler: Uzaktan öğretim, uzaktan öğretimde ölçme ve değerlendirme, çevrimiçi değerlendirme, öğretmen ve öğrenci görüşleri

Abstract: In this study, the perceptions of students and teachers towards assessment and evaluation during the process of distance education were investigated. The study was conducted at secondary and high schools. The study was conducted with 460 individuals composing of 133 teachers and 327 students. In the survey, there were demographic questions, open-ended and semi-structured questions in order to determine participants' perceptions of assessment and evaluation in distance education. As a result of the analyses, it was determined that teachers found assessment and evaluation instruments used in distance education sufficient, reliable and useful, partially. It was determined that, in distance education, teachers used multiple-choice question technique at most. Doing assessment and evaluation during distance education was found to be beneficial in terms of determining learning deficiencies and increasing learning quality. Furthermore, it was asserted that there was a reliability problem in assessment and evaluation in distance education. On the other hand, students stated that lesson success ought to be assessed via face-to-face techniques. Students also stated that it was better for them to be evaluated via tests and assignments. Both students and teachers were of the opinion that there ought to be equality in opportunity during distance education processes.

Keywords: Distance learning, assessment and evaluation in distance learning, online evaluation, teachers and students' perceptions

Pekcan, N. ve Toraman, Ç. (2022). Covid-19 pandemisinde çevrimiçi ölçme ve değerlendirme uygulamalarının öğretmen-öğrenci görüşlerine göre incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi,* 24(1), 120-129. *https://doi.org/10.17556/erziefd.862654*

Giriş

Dünyada 2019 yılı itibariyle görülen Covid-19 salgınının küresel çapta pek çok alana etkileri olmuştur. Salgından etkilenen alanlardan biri de eğitim sektörüdür. Bu alandaki değişikliklerden biri yüzyüze eğitim uygulamalarından uzaktan öğretim uygulamalarına geçiş yapılmasıdır.

Eğitimde teknoloji kullanımı teknolojinin hızla geliştiği yirminci yüzyılın sonlarından itibaren eğitime adım adıma girmeye başlamıştır. Yirmi birinci yüzyılın ilk yirmi yılında da teknoloji ile eğitim bütünleşmesi devam etmiştir. Bir yandan eğitim ve teknoloji bütünleşmesi olsa da bu kadar hızlı bir şekilde çevrimiçi ortamların kullanımına geçileceği çok da hesaba katılmamış olsa gerek ki, tüm öğrencilerin çevrimiçi ortamlara erişimini sağlayan alt yapı, öğretmenlerin bu ortamları kullanabilme düzeyleri sorgulanır olmuştur.

Uzaktan veya çevrimiçi öğrenme yeni bir kavram değildir. Çevrimiçi öğrenme, dijital öğrenme, e-öğrenme ve sanal öğrenme görünüşte eş anlamlıdır ve birbirinin yerine kullanılabilir (Traxler,2018). Uzaktan öğrenme, öğrencilere uzaktan ulaşmak için geniş bir teknoloji yelpazesi kullanılan ve öğrenci etkileşimini teşvik etmek için tasarlanmış planlı bir öğretme/öğrenme deneyimi olarak tanımlanır (Valentine, 2002). Uzaktan öğretimde öğretmenle öğrenci neredeyse hiç yüz yüze gelmez ve bu öğretim yazışma, radyo, televizyon ve internet aracılığıyla yapılır (Bakırcıoğlu, 2016). Uzaktan öğretim, uzaktan öğrenme, e-eğitim, e-öğrenme gibi kavramlar eğitim ortamlarında değişen şartlar ve ihtiyaçlar nedeniyle ortaya çıkmıştır (Demir, 2014). Uzaktan öğretimi gelenekselden ayıran bazı temel özelliklerin öğrenme amaçları, yöntemleri, içeriği, ölçme ve değerlendirme süreçleri, yer, zaman ve yaş gibi özellikler olduğu ifade

edilmektedir (Eygü ve Karaman, 2013). Klasik sınıf ortamının aksine uzaktan öğretimde yüz yüze temas yoktur. Diğer öğrenme ortamlarında olduğu gibi uzaktan öğretimin de hem güçlü yanları hem de sınırlılıkları bulunmaktadır (Ashong & Commender, 2012). Uzaktan öğretimin; bireysel öğrenme becerisi kazandırma, bilgiye erişilebilirliği arttırma, ekonomiklik, coğrafi kısıtlamalardan muafiyet, özgün düzenleme olanağı, alternatif ve çok çeşitli öğrenme-öğretme imkanları gibi güçlü yönleri vardır (Holcomb, King & Brown, 2004: 3; Kaya, 2002; Uşun, 2006). Duyuşşal ve psikomotor davranış kazanımlarında yeterince etkili olamaması, iletişim yetersizliği, teknik ve mali sorunlar, bireysel öğrenme güçlüğü yaşayan bireylerde etkili olmaması, kopyacılık ve hile, düşük verimlilik gibi konular ise uzaktan öğretimin sınırlılıkları olarak değerlendirilmektedir (Uşun, 2006; Balta ve Türel, 2013).

Pandemi Sürecinde Uzaktan Öğretim

Covid-19 salgını sırasındaki eğitim uygulamaları farklı ülkelerde farklı terimlerle ifade edilmiştir (örneğin; uzaktan eğitim, e-öğrenme, çevrimiçi eğitim, evde eğitim vb.). Uzaktan öğretim, öğretim teknolojisi vb. alanlarda çalışan araştırmacılar, bu dönemi olağan koşullarda gerçekleştirilen uzaktan öğretim döneminden ayırt etmek için "acil uzaktan öğretim" olarak adlandırmayı önermektedir. Uzaktan öğretim terimi eğitime ara verildiğinde uygulananları tam olarak kapsamamaktadır; bunun yerine bu uygulamaları "Acil Durum Uzaktan Öğretim" olarak tanımlamak daha iyi olabilir. Eğitim yerine "öğretme" kavramına yapılan vurgu, bu acil sürecin eğitmenlerin sorumluluğu altında yürütülmesinden kaynaklanmaktadır. Acil durum uzaktan öğretim ile uzaktan öğretim arasındaki dikkate değer fark, birincisinin bir zorunluluk ve ikincisinin bir seçenek olmasıdır. Böyle bir anlayışla yaklaşmak çok önemlidir çünkü tanımlardaki hatalar bizi uygulamada hata yapmaya sevk eder. Örneğin, uzaktan öğretim planlı bir faaliyettir ve uygulaması alana ve alana özgü teorik ve pratik bilgilere dayanmaktadır. Acil durum uzaktan öğretimi ise kriz dönemlerinde mevcut tüm çevrimdışı ve çevrimiçi kaynaklarla eğitimi canlı tutmakla ilgilidir. Ayrıca uzaktan öğretimde ayrı alanlarda yaşayan bireylerin hem bilişsel hem de sosyal katılımını sağlamak için "farklı etkileşim türlerini destekleyen" bir öğrenme süreci oluşturmak önemlidir (Bozkurt ve ark., 2020; Hodges, Moore, Lockee, Trust & Bond, 2020).

Sonuç olarak adı nasıl kabul edilirse edilsin bu süreç genel olarak eğitim tarihinde, özelde eğitim teknolojisi ve uzaktan öğretim tarihinde istisnai bir dönem olarak geçecek gibi görünmektedir (Yıldırım, 2020). Bu süreç acil uzaktan öğretim kavramını ortaya çıkarmıştır. Bu kavram salgın sonrasında zorunluluktan doğan bir iletişim yöntemi, kriz zamanlarında öğrenenlere geçici bir öğretimsel destek sunmayı amaçlayan, teknolojik araçlar vasıtasıyla uzaktan erişimle öğrenme etkinliklerini yüzyüze eğitime benzetme süreci olarak da ifade edilmektedir (Sezgin, 2021).

Bu sürecin öğretmen ve öğrenciler için farklı boyutlarda değerlendirmeleri de mevcuttur. Öğrenciler üzerinde yürütülen bir çalışmada acil uzaktan öğretim sürecinin dezavantajları arasında bilişsel yükün fazla ve yorucu olması, öğretimin eksik kalan yönlerinin olması, öz disiplin sağlamada zorluklar, sosyal izolasyon düzeyinin artması gibi maddeler belirtilmiştir (Atılgan, Tarı, Özdemir, Aktar, Güneş, Baran, Genç Köksal ve Sayek, 2020). Öğretmenlerle yapılan bir çalışmada ise süreçte yaşanan teknik aksaklıklar, uzaktan öğretimin küçük yaş gruplarına hitap etmemesi, ölçme ve değerlendirmenin yetersiz kalması gibi sorunlardan bahsedilmiştir (Baran ve Sadık, 2021).

Uzaktan Öğretimde Ölçme ve Değerlendirme

Uzaktan öğretimde değerlendirme biçimlendirme amaçlı (formative) ve öğrenme etkinlikleri sonunda gerçekleştirilen düzey belirleme amaçlı (summative) olmak üzere iki gruptan oluşur. Biçimlendirme amaçlı değerlendirmede öz değerlendirme testleri, ödevler, akran ya da öğretmenden alınan geri bildirimle sınava hazırlık testleri örnek olarak verilirken, düzey belirleme amaçlı değerlendirmede dönem sonu sınavı, başarı notunu etkileyen ödev ya da performans sınavları kullanılır (Karadağ, 2014). Biçimlendirici değerlendirmede sınavın öğrenciler için süresiz olarak sunulması, birden fazla cevaplandırma hakkının verilmesi önerilmektedir. Böylece öğrencinin sürekli geri bildirim alarak sonuçların iyileştirilmesi sağlanabilir. Bununla birlikte rasgele soru seçiminin yapılabildiği, her testte farklı soruların sorulabildiği geniş bir soru havuzu oluşturulması da önerilmektedir. Öğrencilerin kendi fikirlerini ve kavram yanılgılarını başkalarıyla paylaşabildiği tartışma panolarının da çevrimiçi değerlendirmelerde kullanılabileceği ifade edilmektedir (Steer, Gang, Layfield & Borg, 2016).

Uzaktan öğretimde iki hedef seviyesi vardır: Bildirime dayalı hedefler (declarative objectives) ve yordamsal hedefler (procedural objektives). Bu hedeflere ilişkin farklı tür değerlendirmeler kullanılmalıdır. Bildirime dayalı hedefler için öğrencinin gerçeklere ve kavramlara ilişkin bilgisi sorgulanır. Bu hedefler için "adlandır, listele, belirle, eşleştir, tanımla ve açıkla" gibi yönergeler kullanılır. Yordamsal hedefler için ise öğrencilerden bildiklerini gerçekçi veya gerçek durumlara ilişkin bilgilerinin uygulanması istenir. Bu hedeflere yönelik değerlendirmelerde "hesapla, formüle et, inşa et, kullan, birleştir, belirle" gibi göreve yönelik yönergeler kullanılır. Hedeflerin daha çok yordamsal olması tercih edilmelidir (Shank, 2009).Çevrimiçi değerlendirmelerin geleneksel olarak yapılan değerlendirmelere göre daha yoğun olması gerekmektedir. Çünkü çevrimiçi değerlendirmelerde oluşabilen kişisel gözleme dayalı değerlendirme eksikliğinin giderilmesi gerekmektedir. Önerilen ödevlerin de içerik ile örtüşmesi, geçerliliğin yüksek olması gerekmektedir. (Steer, Gang, Layfield & Borg, 2016).

Uzaktan öğretimde değerlendirme süreçleri formal ve informal olmak üzere iki grupta toplanabilir. Formal değerlendirmede ödevler, kısa sınavlar (quiz), proje, rol oyunları, çevrimiçi tartışmalar vb. kullanılırken, informal öğrenme süreçlerinde iyileştirme amaçlı geri bildirim sağlayan e posta mesajları, dersin iyi işleyen yönlerini belirten artı/eksi tablosu gibi araçlar kullanılabilir (Gunawardena & Lapointe , 2003). Uzaktan öğretimde sürekli değerlendirme yapılması, geri dönüt, bireyler arasında farklılık gösteren öğrenme hızının kontrolü değerlendirme süreci sonundaki öğrenme kalitesi bakımından önemlidir. Sınav öncesi deneme uygulamaları sürecin olumlu yanı iken; sınav güvenliği, teknik arızalar, sınav ortamı gibi konular ölçme ve değerlendirme süreçleri için problem oluşturabilen konulardır (Atılgan ve ark., 2020). Uzaktan öğretim oturumları sırasında öğrenci geribildirimi alamayabilir, öğrencilerin bağlantıda olup olmadığı

anlaşılamayabilir, öğrencinin oturum açma bilgilerini bilmesi gerekliliği, değerlendirmeye erişirken teknik sorunların yaşanabilmesi de söz konusudur (Delong, 2020; Donovan, Mader, Shinsky, 2007). Uzaktan öğretimde kaliteyi sağlamak için sınavlar dahil çeşitli performans değerlendirmeleri kullanılmalıdır. Çevrimiçi bir ortamda değerlendirme süreçlerinin akademik bütünlüğü önemlidir. Bu bütünlüğü sağlamanın yollarından biri de açık kitap sınavlarının uygulanması olarak görülmektedir (Rakes, 2008) Ödevler ve sınamaya yönelik alıştırmalar sonucu kazanılan deneyim sonunda öğrenciler bilgi düzeyini, yeteneklerini ve zayıf yönlerini öğrenmiş olur. Böylelikle öğrenci önceki konuları gözden geçirme ve daha detaylı çalışma için motivasyon sağlar. Uzaktan öğretim uygulamalarında kopyacılık ve hileyi en aza indirgemek için rasgele karışık test, hızlı sınav ve açık kitap sınavları yapılabilir (Balta ve Türel, 2013).

Öğretimi değerlendirmede sadece öğretenin değil öğrenenin de fikirlerine önem verilmelidir. Öğrencilerin çevrimiçi değerlendirmeleri kâğıt kalem testlerine tercih ettikleri belirlenmiştir. Uzaktan öğretim değerlendirmelerinde öğrenci yorumlarının daha yapıcı olduğu ifade edilmektedir (Donovan et al., 2007). Öğrencilerin çevrimiçi değerlendirmelerde açık uçlu sorulara zaman kısıtı olmadığında yüz yüze değerlendirmelerde verilen cevaplara göre daha fazla bilgi verebildikleri belirlenmiştir. Bununla birlikte çevrimiçi değerlendirmeler öğreticiye ölçme aracı tasarımında daha fazla esneklik sağlar. Öğrencilerin çevrimiçi değerlendirme yöntemlerini yüz yüze değerlendirme yöntemlerine tercih ettikleri ve kullanımda çok az zorluk çektikleri belirlenmiştir (Dommeyer, Baum, Hanna & Chapman, 2004). Sonuç olarak eğitim ve öğretimin kalitesi uygun ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin kullanımıyla ilgilidir. Doğru yöntemlerin ve tekniklerin belirlenmesi öğrenci gelişimi ve akademik başarı bakımından önemlidir. Hem öğrencinin hem de öğretmenin nitelikli ve verimli bulduğu ölçme ve değerlendirme yöntem, teknik ve yaklaşımların belirlenmesi gerekir. Uzaktan eğitim sistemlerinin yapılandırılmasında bu husus göz önünde bulundurulmalıdır.

Birçok ülkenin, eğitim sistemlerinin hazır olmadan karşılamak zorunda kaldığı bir küresel salgında eğitime yön verilmeye çalışılmıştır. Yapılan uygulamaların dahi uzaktan eğitim mi, uzaktan öğretim mi, çevrimiçi öğrenme mi, e-öğretim mi, e-öğrenme mi olduğu tartışılır durumdadır. Böylesi bir dönemde uygulayıcılar durumunda olan öğretmenler bu zorluğu göğüslemek ve uyum sağlamak zorunda kalmışlardır. Böylesi bir dönemde öğrenciler birtakım uygulamalara maruz kalmıştır. Sistemin içerisinde boğuşan öğretmen ve öğrenciler süreçteki ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yönelik neler düşünmektedir? Bu dönemdeki değerlendirmeler onların kazanımlarını yansıtmış mıdır? Bu ve benzeri sorular bu araştırmanın motivasyon kaynağını oluşturmuştur. Bu araştırmanın amacı öğretmen ve öğrencilerin çevrimiçi ortamda gerçekleştirilen ölçme ve değerlendirme uygulamaları hakkındaki görüşlerini incelemektir. Öğretmen ve öğrencilerin uzaktan öğretim uygulamaları hakkındaki görüşler incelenirken aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

Öğretmenlere göre;

1. Uzaktan öğretimde kullanılan ölçme ve değerlendirme araçları öğrencilerin kazanımlarını belirlemede yeterli midir?
2. Uzaktan öğretimde kullanılan ölçme ve değerlendirme araçları güvenilir veri sağlamakta mıdır?
3. Uzaktan öğretimde kullanılan ölçme ve değerlendirme araçları kullanışlı mıdır?
4. Uzaktan öğretimde kullanılması gereken ölçme ve değerlendirme yaklaşım, yöntem ve teknikleri konusunda öğretmenler kendilerini yeterli görüyor mu?
5. Öğretmenlerin uzaktan eğitim süreçlerinde en çok kullandıkları ölçme ve değerlendirme yaklaşım, yöntem ve teknikleri hangileridir?
6. Uzaktan öğretimde ölçme ve değerlendirme yapılmasının faydaları nelerdir?
7. Uzaktan öğretimde ölçme ve değerlendirme yaklaşım, yöntem ve tekniklerinin sınırlılıkları nelerdir?
8. Uzaktan öğretime yönelik verilebilecek politik tavsiyeler nelerdir?

Öğrencilere göre;

1. Ders başarısı en iyi hangi şekilde belirlenebilir?
2. Başarının değerlendirilmesi için hangi yöntem ve teknikler kullanılmalıdır?
3. Öğretmenlere verilebilecek öneriler nelerdir?

Uzaktan öğretime sadece salgın döneminde değil sonraki dönemlerde de ihtiyaç olacağı öngörülmektedir. Bu öğretim şeklinin doğru yöntem, teknik ve yaklaşımlarla değerlendirilmesi geribildirim verilmesi ve öğrenme eksikliklerini giderilmesi gibi hedefler bakımından gereklidir. Bu çalışma uzaktan öğretim ölçme ve değerlendirme süreçlerinde en uygun yöntem, teknik ve yaklaşımlarına yönelik öğretmen ve öğrenci görüşlerinin belirlenmesinin sürecin eksikliklerini gidermeye katkı sunacağı düşünülerek yapılmıştır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırmada öğretmen ve öğrencilerin çevrimiçi ortamda gerçekleştirilen ölçme ve değerlendirme uygulamaları hakkındaki görüşleri incelenmiştir. Bu nedenle araştırma betimsel türde bir araştırmadır. Eğitim araştırmalarının çoğunun yöntemi tanımlama amacı güder; yani "Ne olduğunu?", "tanımlamak ve yorumlamak" için yola koyulup (Cohen, Manion & Morrison, 2007), bir şeyi olduğu gibi nitelendirip (McMillan & Schumacher, 2014), betimleme amacına hizmet eder ve aynı zamanda sonraki araştırmalar için denence üretmeye yönelik öngörü sağlar (Erkuş, 2013). Araştırma modeli kesitsel taramadır. Kesitsel tarama; olgunun herhangi bir andaki durumunu tanımlayan bir araştırma modelidir (Özdemir 2015).

Çalışma Grubu

Bu çalışmada amaçlı örneklemle çalışılmıştır. Araştırmada bütün örneklemdeki katılımcılar gönüllüdür. Amaçlı ya da uygun örneklemlerde katılımcıların örnekleme girebilme

olasılıkları hesaplanamaz. Bu nedenle olasılığı bilinmeyen örnekleme yöntemleri olarak isimlendirilirler (Sümbuloğlu ve Sümbuloğlu, 2005). Amaçlı örnekleme kitlenin tümü değil bir kısmı ile çalışılması esasıyla oluşturulur (Şenol, 2012). Bu çalışmada 133 öğretmen, 327 öğrenci ile çalışılmıştır. Katılımcıların bazı demografik özellikleri Tablo 1 ve Tablo2'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin demografik özelliklere göre dağılımı

Değişkenler		f	%
Cinsiyet	Kadın	87	68,5
	Erkek	46	31,5
Okul Türü	İlkokul-Ortaokul	34	25,6
	Lise	99	74,4
Branş	Matematik-Fen Bilimleri	41	30,8
	Türkçe-Yabancı Dil	22	16,5
	Sosyal Bilgiler	13	9,8
	Beden Eğitimi	24	18,1
	Sınıf	13	9,8
	Diğer (Müzik-Sanat-Din-Teknoloji)	20	15,0
Çalışma Süresi	1-5	18	13,5
	6-10	29	21,8
	11-15	27	20,3
	15 üstü	59	44,4

Öğretmenlerin %68,5'u kadın, %31,5'u erkeklerden oluşmaktadır. Öğretmenlerin %25,6'sı ilkokul-ortaokulda %74,'ü lisede çalışmaktadır. %30,8'i matematik-fen bilimleri, %16,5'i Türkçe-yabancı dil, %9,8'i sosyal bilgiler, %18,1'i beden eğitimi, %9,8'i sınıf öğretmenliği, %15,0'ı diğer branşlarda olan öğretmenlerin kıdem durumları; %13,5, 1-5 yıl arası, %21,8, 6-10 yıl arası, %20,3, 11-15 yıl arası ve %44,4 15 yıl üstüdür.

Tablo 2. Öğrencilerin demografik değişkenlere göre dağılımı

Değişkenler		f	%
Cinsiyet	Kadın	187	57,2
	Erkek	140	42,8
Sınıf düzeyi	5	83	25,4
	6	73	22,3
	7	86	26,3
	8	85	26,0

Öğrencilerin %57,2'si kız, %42,8'i erkektir. %25,4'ü 5. Sınıf olan öğrencilerin, %22,3'ü 6. sınıf, %26,3'ü 7. sınıf, %26,0'ı 8. sınıftır.

Verilerin Toplanması

Araştırma verileri Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Bilimsel Araştırma Etik Kurulunun 02/11/2020 tarih ve 2020/126 numaralı etik onayı ile yürütülmüştür. Araştırma verilerinin toplandığı dönemde COVID-19 pandemisi devam ettiği için araştırma onayı verilerin çevrimiçi ortamda elde edilmesi şeklinde etik onayından çıkmıştır. Google Formlar aracılığı ile uygulanan anketler için öncelikle katılımcının karşısına araştırma bilgilendirme ve onam formu gelmiştir. Araştırmaya onam verenlere anketler açılmış, onam vermeyenlere ise sayfa kapanmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış anket kullanılmıştır. Anketteki bazı soruların cevap seti tam yapılandırılmış iken, bazı sorular da görüşlerin serbest biçimde yazılabileceği açık uçlu sorulardır. Anketler araştırmacılar tarafından oluşturulmuştur. Anket soruları oluşturulurken ilk önce ölçme ve değerlendirme literatüründeki bilgilere başvurulmuştur. Daha sonra uzaktan eğitim ve özellikle de uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme literatürü incelenmiştir. Daha sonra Millî Eğitim Bakanlığının öğretmen ve öğrencilere sunduğu çevrimiçi öğrenme ortamlarının özellikleri ve bu ortamlarda gerçekleştirilen olası biçimlendirici (formative) ve belgelendirmeye dönük (summative) değerlendirme yöntemleri olup olmadığı incelenmiştir. Bu yolla öğretmen ve öğrencilerin kullandığı çevrimiçi ortamlara uygun soru oluşturulmaya çalışılmıştır. Tüm bu incelemeden edinilen bilgiler ve izlenimler doğrultusunda anketler oluşturulmuştur. Bu adımdan sonra anketlerin kapsamı yoklayabilme düzeyi hakkında fikir edinmek için üç eğitim teknolojileri uzmanı akademisyen ve iki ölçme ve değerlendirme uzmanı akademisyenin görüşüne başvurulmuştur. Uzmanların anketlerdeki soruların amaca uygunluğunu "1: uygun değil", "2: düzeltilmeli" ve "3: uygun" biçiminde kodlaması istenmiştir. Ek olarak düzeltilmeli biçiminde görüş verilen maddeler hakkında öneriler varsa bu öneriler de alınmıştır. Uzmanların kodlamaları arasındaki tutarlılık Krippendorff Alpha katsayısı ile test edilmiş .89 düzeyinde tutarlılık belirlenmiştir (Krippendorff, 2004). Bu sonuç yüksek düzeyde tutarlılık olarak kabul edilebilir. Öğrenci anket formu demografik bilgilerin istenildiği soruların yanında iki sınırlı cevaplı, iki açık uçlu sorulardan oluşmuştur. Öğretmen anket formu ise demografik bilgilerin istenildiği soruların yanısıra beş sınırlı cevaplı üç açık uçlu sorulardan oluşmuştur.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde betimsel analizi, frekans ve yüzdeler kullanılmıştır. Amaç elde edilen verilere göre çevrimiçi ortamda gerçekleştirilen ölçme ve değerlendirme uygulamalarını tanımlamaktır.

Bulgular

Katılımcı öğretmenlerin çevrimiçi ortamda kullanılan ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin öğrenci kazanımlarını belirlemedeki yeterliği, geçerlik ve güvenirliği, kullanışlılığı ve öğretmenlerin kendilerini bu konuda yeterli görme durumları üzerinde düşünceleri Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Sınırlı cevaplı sorular ve cevapları

Sorular	Cevaplar			
	Evet f(%)	Hayır f(%)	Kısmen f(%)	Toplam f(%)
Uzaktan öğretimde kullandığınız ölçme ve değerlendirme araçları öğrencilerin kazanımlarını belirlemede yeterli midir?	10(7,5)	50(37,6)	73(54,9)	133(100)
Uzaktan öğretimde kullandığınız ölçme ve değerlendirme araçları güvenilir veri sağlamakta mıdır?	18(13,5)	48(36,1)	67(50,4)	133(100)
Uzaktan öğretimde kullandığınız ölçme ve değerlendirme araçları kullanışlı mıdır?	36(27,1)	31(23,3)	66(27,1)	133(100)
Uzaktan öğretimde kullanılması gereken ölçme ve değerlendirme yaklaşım, yöntem ve teknikleri konusunda kendinizi yeterli görüyor musunuz?	50(37,6)	25(18,8)	58(43,6)	133(100)

Öğretmenler uzaktan öğretimde kullandıkları ölçme ve değerlendirme araçlarını kısmen yeterli, güvenilir ve kullanışlı buldukları belirlenmiştir. Uzaktan eğitimde kullanılması gereken ölçme ve değerlendirme yaklaşım, yöntem ve teknikler konusunda kendilerini kısmen yeterli bulduklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin birden fazla cevap verebildikleri "Uzaktan eğitim süreçlerinde öğretmenlerin en çok kullanıldıkları ölçme ve değerlendirme yaklaşım, yöntem ve tekniklerine" ilişkin cevap dağılımı Tablo 4'te gösterilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin uzaktan eğitim süreçlerinde en çok kullandıkları ölçme ve değerlendirme yaklaşım, yöntem ve teknikleri

Yaklaşım, Yöntem ve Teknikler	f	%
Çoktan Seçmeli Sorular	95	71,4
Açık Uçlu Sorular	62	46,6
Kısa Cevaplı Sorular	86	64,7
Eşleştirme Soruları	61	45,9
Doğru-Yanlış Soruları	73	54,9
Tamamlayıcı Ölçme Yöntemleri (E-Portfolyo, K.Haritaları-Grid-TDA)	47	6,0
Akran-Öz ve Grup Değerlendirme	51	5,3

Öğretmenlerin en çok kullandıkları yaklaşım, yöntem ve teknikler sırasıyla; çoktan seçmeli sorular (%71,4), kısa cevaplı sorular (%64,7), doğru-yanlış soruları (%54,9), açık uçlu sorular (%46,6), eşleştirme soruları (%45,9), tamamlayıcı yöntemler (%6,0) ve akran, öz, grup değerlendirmedir (%5,3). "Uzaktan öğretim süreçlerinde ölçme ve değerlendirme yapılmasının faydalarının" sorulduğu soruya ilişkin öğretmenlerin cevapları Tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5. Uzaktan öğretimde ölçme ve değerlendirme kullanılmasının faydalarına ilişkin öğretmen katılımcı cevapları

Ölçme ve değerlendirme kullanılmasının faydaları	f	%
Öğrenme eksikliklerinin tespiti ve öğrenme kalitesi arttırılması	47	35,3
Geribildirim sağlama	34	25,6
Öğrenci sorumluluklarının farkındalığını sağlama	10	7,5
Ölçmede kullanışlılık sağlama	19	14,3
Eğitimde bireysel farklılıkları destekleme	12	9,0
Faydalı bulmuyorum-Diğer	11	8,3
Toplam	133	100

Öğretmenler uzaktan öğretimde ölçme ve değerlendirme yapılmasının en çok öğrenme eksikliklerinin tespiti ve öğrenme kalitesinin arttırılması (%35,3) konusunda fayda sağladığını düşünmektedir. Diğer yanıtlar sırasıyla; geribildirim sağlama (%25,6), ölçmede kullanışlılık sağlama (%14,3), eğitimde bireysel farklılıkları destekleme (%9) ve öğrenci sorumluluklarının farkındalığını sağlama (%7,5) gibi faydalardır. "Uzaktan öğretimde, eğitimin bir ögesi olarak kullanılan, ölçme ve değerlendirme yaklaşım, yöntem ve tekniklerinin sınırlılıklarına" ilişkin soruya verilen yanıtlar Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Uzaktan öğretimde ölçme ve değerlendirme yaklaşım, yöntem ve tekniklerinin sınırlılıkları

Sınırlılıklar	f	%
Güvenilirlik sorunu	44	33,1
Geçerlik sorunu	5	3,8
Eğitimcilerin hazır olmaması ve kullanışlılık sorunları	14	10,5
Yöntem ve teknik çeşitliliğinin azlığı	5	3,8
Teknolojiye erişim sorunu	27	20,3
Öğrenci-öğretmen etkileşimi ve diğer sorunlar	21	15,8
İlgisiz cevaplar	17	12,8
Toplam	133	100

Uzaktan öğretimde ölçme ve değerlendirme yaklaşım, yöntem ve sınırlılıkları sırasıyla; güvenilirlik sorunu (%33,1), teknolojiye erişim sorunu (%20,3), öğrenci-öğretmen etkileşimi ve diğer sorunlar (%15,8), eğitimcilerin hazır olmaması ve kullanışlılık sorunları (%10,5), geçerlik sorunu (%3,8), yöntem ve teknik çeşitliliğinin azlığı (%3,8) şeklinde ifade edilmiştir. "Uzaktan öğretimde kullanılacak, geçerli ve güvenilir veri sağlayan ölçme ve değerlendirme yaklaşım, yöntem ve tekniklerinin geliştirilmesi için Millî Eğitim Bakanlığı tarafından neler yapılabileceği" sorusuna ilişkin cevaplar Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7. Uzaktan öğretime yönelik politik tavsiyeler

Tavsiyeler	f	%
Merkezi sınav yapılmalı	13	9,8
Öğretmenlere eğitim verilmeli	34	25,6
Teknolojide fırsat eşitliği sağlanmalı	37	27,8
Çalışmalar yeterli	8	6,0
Arge çalışması ve EBA güçlendirme çalışması yapılmalı	19	14,3
Veli katılımı sağlanmalı, programa göre ölçme ve değerlendirme yapılmalı gibi diğer yanıtlar	8	6,0
Ölçme ve değerlendirme yöntemlerinde çeşitlilik sağlanmalı	12	9,0
İlgisiz cevaplar	2	1,5
Toplam	133	100

Öğretmenler uzaktan eğitimde kullanılacak, geçerli ve güvenilir veri sağlayan ölçme ve değerlendirme yaklaşım, yöntem ve tekniklerin MEB tarafından geliştirilmesi için sırasıyla; teknolojide fırsat eşitliği sağlanmalı (%27,8), öğretmenlere eğitim verilmeli (%25,6), AR-GE çalışması ve EBA güçlendirme çalışması yapılmalı (%14,3), ölçme ve değerlendirme yöntemlerinde çeşitlilik sağlanmalı (%9), veli katılımı sağlanmalı, programa göre ölçme ve değerlendirme yapılmalı (%6) gibi tavsiyelerde bulunmuşlardır. Öğrencilere sorulan "Ders başarısının en iyi hangi şekilde değerlendirilebileceği" sorusuna ilişkin yanıtlar Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8. Ders başarısının en iyi hangi şekilde belirleneceğine ilişkin öğrenci cevapları

Yöntemler	f	%
Online/Çevrimiçi	26	8
Yüzyüze	218	66,7
Her ikisi	83	25,4
Toplam	327	100

Öğrencilerin çoğunluğu (%66,7) ders başarısını belirlemek için yüz yüze yöntemin en iyi yöntem olduğunu ifade etmişlerdir. Öğrenciler tarafından birden fazla seçeneğin işaretlenebildiği "Uzaktan öğretimde öğrenci başarısını değerlendirmek için seçilen yöntem ve teknikler" Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9. Öğrenci katılımcıların başarının değerlendirilmesi için seçtikleri yöntem ve teknikler

Yöntem ve teknikler	f	%
Sınav (Test)	247	75,5
Ödev	244	74,6
Proje	105	32,1
Tamamlayıcı ölçme yöntemleri (portfolyo gibi)	113	9,5

Öğrenciler başarının değerlendirilmesinde en çok sırasıyla; test (%75,5), ödev (%74,6), proje (%32,1) ve tamamlayıcı ölçme yöntemlerinin (%9,5) kullanılmasını gerektiğini ifade etmişlerdir. Öğrenciler tarafından "Uzaktan öğretim sürecinde, öğrencilerin başarılarının değerlendirilmesi için öğretmenlere sunulabilecek öneriler" Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10. Öğrenci katılımcılar tarafından öğretmenlere sunulan öneriler

Öneriler	f	%
Test yapılsın	87	26,6
Ödev verilsin	51	15,6
Derse katılım ölçmeyi etkilesin	30	9,2
Konu tekrarı yapılsın	29	8,9
Öğrenci sunumları ve sözlüler yapılsın	18	5,5
Canlı dersler, örneklendirmeler artsın ve öğretmenler öğrencilerle bireysel olarak ilgilenilsin	69	21,1
Teknolojide fırsat eşitliği olsun	5	1,5
İlgisiz cevaplar	38	11,6
Toplam	327	100

Öğrenciler, öğretmenlerin başarının değerlendirilmesine yönelik olarak test yapmasını (%26,6), canlı derslerin artmasını, öğretmenlerin öğrencilerle bireysel olarak ilgilenmesini (%21,1), ödev verilmesini (%15,6), derse katılımın ölçmeyi etkilemesini (%9,2), konu tekrarı yapılmasını (%8,9), öğrenci sunumları ve sözlü yapılmasını (%5,5), teknolojide fırsat eşitliği olması gibi önerilerde bulunmuşlardır.

Öğrencilerin "Uzaktan öğretimde öğrenci başarısının değerlendirilmesi konusundaki zorluklara ilişkin düşünceleri" Tablo 11'de gösterilmiştir.

Tablo 11. Uzaktan eğitimde öğrenci başarısının değerlendirilmesindeki zorluklara ilişkin öğrenci cevapları

Zorluklar	f	%
Ders süresinin kısa olması ve dersleri anlama güçlüğü	82	25,1
Teknolojide fırsat eşitliği sorunu	123	37,6
Tekrar ve pekiştirme eksiği, öğrenme kayıpları	20	6,1
Geribildirim eksikliği	12	3,7
Öğretmenle iletişim güçlüğü yaşama	15	4,6
Sınav yapılması	10	3,1
Zorluk yaşanmamaktadır	47	14,4
İlgisiz cevaplar	18	5,5
Toplam	327	100

Uzaktan eğitimde öğrenci başarısının değerlendirilmesindeki zorlukların başında teknolojide fırsat eşitliği sorunu (%37,6) gelmektedir. Diğer yaşanan güçlükler sırasıyla; ders süresinin kısalığı ve anlama güçlüğü (%25,1), tekrar ve pekiştirme eksiği, öğrenme kayıpları (%6,1), öğretmenle yaşanan iletişim güçlüğü (%4,6), geribildirim eksikliği (%3,7), sınav yapılması (%3,1) olarak belirlenmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışma öğretmen ve öğrencilerin uzaktan eğitim süreçlerinde ölçme ve değerlendirmeye ilişkin görüşlerini almak amacıyla yapılmıştır. Pandemi süreçlerinde yaygın olarak kullanılan uzaktan eğitim araçlarında kullanılan ölçme ve değerlendirme ile ilgili toplanan bilgilerin sonraki süreçlerde verimliliği arttırabileceği düşünülmüştür. Ölçme ve değerlendirme süreçlerindeki sınırlılıkları ve avantajları belirlemek, uzaktan eğitim süreçlerinin iyileştirilmesi bakımından katkı sağlayabilir. Bu nedenle cevap aranan sorular öğretmen ve öğrenci bakış açılarıyla cevaplandırılmıştır.

Çalışmada öğretmenler uzaktan eğitimde kullanılan ölçme araçlarını kısmen yeterli, güvenilir ve kullanışlı bulmuşlardır. Öğretmenler ölçme ve değerlendirme yeterliliklerine ilişkin kendilerini kısmen yeterli görmüşlerdir. Öğretmenlerin uzaktan öğretimde en çok çoktan seçmeli soru tekniğini kullandıkları belirlenmiştir. Bu tercih alanyazındaki bazı çalışma sonuçlarıyla örtüşmektedir (Steer, Gang, Bang, Layfield, 2016). Öğretmenlerin en az tercih ettikleri yöntemler ise tamamlayıcı yöntemler (E-Portfolyo, K.Haritaları-Grid-TDA) ve öz, grup ve akran değerlendirme yöntemleridir. Öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme alanındaki kısmi yeterliliklerinin bu yöntemleri kullanma becerisi ile ilgili olduğu düşünülebilir. Öğretmenler uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme yapılmasının öğrenme eksiklerinin tespiti ve öğrenme kalitesinin arttırılması yönünden faydalı olduğu belirtilmişlerdir.

Öğretmenler tarafından uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirmede güvenirlik sorunu olduğu ifade edilmiştir. Bu sorunu ortadan kaldırmak için rasgele karışık test, kısa sınav ve açık kitap uygulamalarının kullanılabileceği ifade edilmektedir (Balta ve Türel, 2013). Bununla birlikte özgün cevaplı açık uçlu soruların da bu sorunların önüne geçebileceği öngörülebilir.

Öğrenciler ders başarısının yüzyüze belirlenmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Öğrenciler test ve ödevle değerlendirilmek istediklerini ifade etmişlerdir. Biçimlendirici değerlendirme için ödev verilmesinin uygun olduğu belirtilmektedir (Cabı, 2015). Öğrenci ve öğretmenler teknolojik sorunların yaşandığını, fırsat eşitliğinin olmadığını belirtmişlerdir. Türkiye'de eğitimde fırsat eşitliğini etkileyen pek çok değişken bulunmaktadır (Ferreira & Gignoux, 2010). Öğrencilerin eğitim ortamları teknolojik gelişmeler baz alınarak fırsat eşitliğini sağlamaya yönelik düzenlemelerin yapılması önerilir.

Bu çalışmada öğrenciler uzaktan öğretimde ağırlıklı olarak test, ödev ve proje tercih etmişlerdir. Dersleri anlamakta güçlük çektiklerini, öğrenme kayıplarının yaşandığını ifade etmişlerdir. Uzaktan öğretimde geri bildirim ve motivasyon desteği sağlanması, adil ve şeffaf sınavlar düzenlenmesi, ödevler üzerinden değerlendirme yapılması, sözlü sınavların objektif yürütülmesi, sınav kararlarının ve yönergelerinin

açıklanması, öğrenme hedeflerine yönelik sorular sorulması, kararlara öğrenci katılımının sağlanması gerekmektedir (Atılgan ve ark., 2020). Uzaktan eğitim süreçleri için ileriye dönük olarak eğitim programlarının yeniden tasarlanması, kullanılan videoların etkileşimli ve oyun tabanlı hale getirilmesi önerilmektedir (De Jong, 2022). Bununla birlikte ölçme ve değerlendirme yaklaşım, yöntem ve teknikleri de öğrencilerin tercih edebileceği uygulamalarla güçlendirilebilir.

Çalışma, 2019-2020 eğitim öğretim yılında Ankara ili merkez ilçelerdeki ortaokul ve liselerde araştırmaya gönüllü katılım gösteren öğretmen ve öğrenci görüşleriyle sınırlıdır. Ayrıca çalışma araştırmacının hazırladığı sorularla sınırlanmıştır. Bu çalışmadaki bulgular akademisyen, öğretmen ve öğrencilerle görüşmeler yapılarak derinleştirilebilir. Uzaktan öğretim süreçlerinde öğretmen ve öğrencilerin tercih edeceği güvenilir ve kullanışlı ölçme ve değerlendirme yöntem, teknik ve yaklaşımlara yönelik araştırmalar yapılabilir. Uzaktan öğretim ölçme ve değerlendirme yöntem, teknik ve yaklaşımlarla ilgili öğretmen niteliğini inceleyen çalışmalara ağırlık verilebilir.

Yazar Katkı Oranı

Makalede her iki yazar da makalenin tüm süreçlerinde eşit oranda rol almışlardır. Tüm yazarlar çalışmanın son halini okumuş ve onaylamışlardır.

Çatışma Beyanı

Bu çalışma kapsamında yazarların hiçbir kurumla ya da kişiyle çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynaklar

Ashong, C. Y., & Commander, N. E. (2012). Ethnicity, gender and perceptions of online learning in higher education. *Journal Of Online Learning And Teaching*, *8*(2), 98-110.

Atılgan, B., Tarı, O. E., Özdemir, B.N., Aktar, İ., Güneş, M., Baran, E. B., Genç, B., Köksal, M. K. ve Sayek,İ. (2020). Tıp Fakültesi öğrencilerinin gözünden acil uzaktan öğretim sürecinin değerlendirilmesi, *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, *29*(6), 396-406. https://doi.org/10.17942/sted.837551

Bakırcıoğlu, R. (2016). *Ansiklopedik eğitim ve psikoloji sözlüğü*. Anı Yayıncılık.

Balta, Y. ve Türel, Y. K. (2013). Çevrimiçi uzaktan eğitimde kullanılan farklı ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarına ilişkin bir inceleme. *International Periodical For The Languages, Literature And History Of Turkish or Turkic*, *8*(3), 37-45. http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.4271

Baran, A. ve Sadık, O. (2021). Covid-19 sürecinde sınıf öğretmenlerinin acil uzaktan öğretim tecrübelerinin ve görüşlerinin incelenmesi, *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *34*(2), 813-854. https://doi.org/10.19171/uefad.882291

Bozkurt, A., Jung, I., Xiao, J., Vladimirschi, V., Schuwer, R., Egorov, G., & Rodes, V. (2020). A global outlook to the interruption of education due to COVID-19 Pandemic: Navigating in a time of uncertainty and crisis. *Asian Journal of Distance Education, 15*(1), 1-126. https://doi.org/10.5281/zenodo.3878572

Cabı, E. (2016). Uzaktan eğitimde e-değerlendirme üzerine öğrenci algıları. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi. 6*(1). 94-101.

Cohen, L., Manion, L., & Morrison, K. (2007). *Research methods in education*. The UK: Routletge.

Demir, E. (2016). Uzaktan eğitime genel bir bakış. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *39*, 203-212.

De Jong, P. (2020). Impact of moving to online learning on the way educators teach, *Medical Science Educator, 30*, 1003-1004.

Donovan, J., Mader, C., Shinsky, J. (2007). Online vs. Traditional Course Evaluation formats: Student Perception. *Journal Of Interactive Online Learning*, *6*(3) 158-180.

Dommeyer, C. J., Baum, P., Hanna, R. W. & Chapman, K. S. (2004). Gathering faculty teaching evaluations by in-class and online survey: Their effect on response rates and evaluations. *Assessment and Evaluation in Higher Education*, *29*(5), 611-623. https://doi.org/10.1080/02602930410001689171

Erkuş, A. (2013). *Davranış bilimleri için bilimsel araştırma süreci*. Seçkin Yayınları.

Eygü, H. ve Karaman, S. (2013). Uzaktan Eğitim Öğrencilerinin Memnuniyet Algıları Üzerine Bir Araştırma. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *3*(1) 36-59.

Ferreira, F.H.G., & Gignoux, J. (2010). Eğitimde Fırsat Eşitsizliği: Türkiye Örneği. (Çalışma Raporu Sayı 4). Dünya Bankası.

Gunawardena, C. N., & LaPointe, D. K. (2003). Planning and management of student assessment. In S. Panda (Ed.), *Planning & Management. Distance Education* (pp.195-205). Kogan Page.

Hodges, C., Moore, S., Lockee, B., Trust, T., & Bond, A. (2020). The difference between emergency remote teaching and online learning. *Educause Review*. https://er.educause.edu/articles/2020/3/thedifference-between-emergency-remote-teaching-and-online-learning

Holcomb, L. B., King, F. B. & Brown, S. W. (2004). Student Traits and Attributes contributing to success in online courses evaluation of university online courses. *The Journal Of Interactive Online Learning*, *2*(3), 1-17.

Karadağ, N. (2014). *Açık ve uzaktan eğitimde ölçme ve değerlendirme: mega üniversitelerdeki uygulamalar*. [Yayınlanmamış doktora tezi]. Anadolu Üniversitesi.

Kaya, Z. (2002). *Uzaktan Eğitim*. Pegem A Yayıncılık.

Krippendorff, K. (2004). *Content analysis an introduction to its methodology*. USA: Sage Publications.

McMillan, J., & Schumacher, S. (2014). *Research in education evidence based inquiry*. The UK: Pearson Education.

Özdemir, E. (2015). Tarama Yöntemi. M. Metin (Ed.) *Kuramdan uygulamaya eğitim bilimlerinde bilimsel araştırma yöntemleri* (s.77-97) içinden. Pegem Akademi.

Rakes, G. (2008). Open book testing in online learning environments. *Journal of Interactive Online Learning*, 7(1), 1-9. http://www.ncolr.org/jiol/issues/pdf/7.1.1.pdf

Sezgin, S. (2021). Acil uzaktan eğitim sürecinin analizi: öne çıkan kavramlar, sorunlar ve çıkarılan dersler. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *21*(1),273-296.

https://doi.org/10.18037/ausbd.902616
Shank, P. (2009). Assessing whether online learners can do: Aligning learning objectives with real-world applications. In R. Kelly (Ed.) *Assessing online learning strategies challenges and opportunities*. A Magna Publications.
Sümbüloğlu, V. ve Sümbüloğlu, K. (2005). *Klinik ve saha araştırmalarında örnekleme yöntemleri ve örneklem büyüklüğü*. Alp Ofset.
Steer, K., Gang, L., Layfield, C., & Borg, J. (December, 2016). *Assessment in e-learning for higher education*. The International Conference on Computers and Management, Kota, India.
Şenol, S. (2012). *Araştırma ve Örnekleme Yöntemleri*. Nobel Akademik Yayıncılık.
Uşun, S. (2006). *Uzaktan Eğitim*. Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.
Yıldırım, K. (2020). İstisnai bir uzaktan eğitim öğretim deneyiminin öğrettikleri. *Alanyazın, 1*(1), 7-15.
Yurdakul, B. (2005). Uzaktan Öğretim. Ö. Demirel (Ed.), *Eğitimde yeni yönelimler içinden* (s. 249-264) içinden. Pegem Yayıncılık.

Extended Summary

Introduction

The use of technology has taken its place in education since the end of the 20th century. The combination of technology and education has continued to exist in the first 20 years of the 21st century. Although the technology is so fast, there are doubts about the necessary infrastructure that enables students to learn online and to what extent teachers can use these environments.

In cases where classroom activities cannot be done due to the limitations of traditional learning-teaching methods, distance education is done through specially prepared teaching units and different environments to ensure communication and interaction between teachers and students. The methods that aim to increase the educational effectiveness of such practitioners are called distance education methods (Yurdakul, 2005). Various performance assessments including exams should be used to improve the quality in distance education. Academic integrity of assessment processes in an online environment is important. One way to achieve this integrity is thought to be the application of open book exams (Rakes, 2008).

As a result, since the quality of education and training depends on the use of appropriate measurement and evaluation methods, determining the right methods and techniques is important for the development and academic success of students. For this reason, this issue should be taken into account when creating systems related to distance education.

During the pandemic period, it has been understood that many countries are not yet sufficient and ready for distance education. Discussions continue about whether the activities held during this period are distance education, online learning, e-learning or e-learning. But in such a time frame, teachers as practitioners had to try to meet this discussion and adapt accordingly. Likewise, a similar situation was experienced in students' coping with practices. What do teachers and students think about this serious issue? This question and similar questions constitute the source of motivation for this study. The aim of this study is to examine the perceptions of teachers and students about measurement and evaluation in online environments.

Method

In this study, the perceptions of students and teachers towards assessment and evaluation during the process of distance education were investigated. The study uses a descriptive analysis. Due to the determination of voluntary participation, purposive convenience sampling was chosen. In order to gather data, different survey forms for both students and teachers were used. In the survey, there were demographic questions and open-ended and semi-structured questions in order to determine participants' perceptions of assessment and evaluation in distance education. The surveys were developed by the researchers. In order to write questions for the surveys, the literature was scanned in terms of assessment and evaluation. Students' survey form consisted of two short answers and two open ended questions in addition to demographic information. Teachers' survey form consisted of five short and three open ended questions in addition to demographic information. Descriptive analysis, frequency and percentage were used in the data analysis. The purpose was to define the activities of assessment and evaluation carried out in an online environment in accordance with the data collected.

Finding

This study was conducted to investigate the perceptions of students and teachers towards assessment and evaluation during the process of distance education. Determining the restrictions and advantages of the process of assessment and evaluation may contribute to improving the process of distance education. Fort his reason , the questions were tried to be answered according to the perceptions of teachers and students.

Teachers found the measurement and evaluation tools they used in distance education partially sufficient, reliable and useful. The most used methods and techniques by teachers; multiple choice, short answer, true-false, open-ended, matching question, complementary methods and peer, self and group assessment. According to the teachers, measurement and evaluation in distance education is most necessary to detect learning deficiencies and to increase the quality of learning. In addition, equal opportunities should be provided in technology and teachers should be trained. The majority of the students stated that the face-to-face method is the best method to determine the course success. In addition, they stated that test, homework, project and complemantary measurement methods should be used. In order to evaluate their success, the students wanted to be tested. Equality of opportunity in technology comes first among the difficulties in evaluating success in distance education. Other difficulties; short course duration, difficulty in understanding, lack of repetition and rainforestment, loses of learning, difficulties about communication with the teachers, lack of feedback.

Results

As a result of the analyses, it was determined that teachers found assessment and evaluation instruments used in distance education sufficient, reliable and useful, partially. In addition, it was determined that teachers found themselves partially sufficient in terms of approaches, methods and techniques of assessment and evaluation. It was determined that, in distance education, teachers used multiple-choice question technique at most. Furthermore, it was asserted that there was a reliability problem in assessment and evaluation in distance education. On the other hand, students stated that lesson success ought to be assessed via face to face techniques. Students also stated that it was better for them to be evaluated via multiple choice exam and assignments. Both students and teachers were of the opinion that there ought to be equality in opportunity during distance education processes. It was stated that there was reliability problem in distance education. It was stated that cheating could be overcome via such applications as random mixed tests, short exams and open book exams. Besides, open ended questions requiring specific answers could also be a remedy for the previously mentioned problem.

Suggestion

The findings of this study can be deepened by interviews with academicians, teachers and students. Research can be conducted on reliable and useful measurement and evaluation methods, techniques and approaches that teachers and students

will prefer in distance education processes. Researchers can conduct studies examining the qualifications of teachers about measuremant and evaluation methods, techniques and approaches in distance education.

Keywords: Distance Learning, Assessment and Evaluation in Distance Learning, Online Evaluation, Teachers' and Students' Perceptions